

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การรวมกลุ่มของสตรีชาวไทพวนในการผลิตงานหัตถกรรมทอผ้าพื้นเมือง
: กรณีศึกษาการจัดตั้งศูนย์ทอผ้าบ้านป่าแดง ตำบลหนองพยอม
อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร

ชื่อผู้วิจัย นายศุภกิจ สุ่มสาย

สาขา การวิจัยและพัฒนาท้องถิ่น

กลุ่มวิชา ถิ่นนาคดีศึกษา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัตนาพร	เศรษฐกุล
กรรมการ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประสิทธิ์	เลียวสิริพงศ์
กรรมการ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประกาย	นิมมานเหมินท์

คณะกรรมการสอบ

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัตนาพร เศรษฐกุล)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประสิทธิ์ เลียวสิริพงศ์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประกาย นิมมานเหมินท์)

.....กรรมการ
(อาจารย์อรุณรัตน์ วิเชียรเขียว)

บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวิจัยและพัฒนาท้องถิ่น

.....รักษาการคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรพินทร์ ศิริบุญมา)

วันที่ เดือน เมษายน พ.ศ. 2547

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏเชียงใหม่

หัวข้อวิทยานิพนธ์ : การรวมกลุ่มของสตรีชาวไทพวนในการผลิตงานหัตถกรรมทอผ้าพื้นเมือง

:
กรณีศึกษาการจัดตั้งศูนย์ทอผ้าบ้านป่าแดง ตำบลหนองพยอม
อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร

ชื่อผู้วิจัย : นายศุภกิจ สุ่มสาย

สาขา : การวิจัยและพัฒนาท้องถิ่น

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัตนพร เสริมภูดูล ประธานกรรมการ

: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประสิทธิ์ เลี้ยวสิริพงศ์ กรรมการ

: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประกาย นิมมานเหมินท์ กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การรวมกลุ่มของสตรีชาวไทพวนในการผลิตงานหัตถกรรมทอผ้าพื้นเมือง : กรณีศึกษาการจัดตั้งศูนย์ทอผ้าบ้านป่าแดง ตำบลหนองพยอม อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. เพื่อศึกษาแนวคิดในการรวมกลุ่มของสตรีชาวไทพวน ในการผลิตงานหัตถกรรมทอผ้าพื้นเมืองบ้านป่าแดง ตำบลหนองพยอม อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร
2. เพื่อศึกษาบทบาทหน้าที่ของกลุ่มสตรีชาวไทพวน ในการดำเนินธุรกิจการผลิตงานหัตถกรรมทอผ้าพื้นเมืองบ้านป่าแดง ตำบลหนองพยอม อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร
3. เพื่อศึกษาบทบาทหน้าที่ของกลุ่มสตรีชาวไทพวน ในการพัฒนากระบวนการผลิตงานหัตถกรรมทอผ้าพื้นเมืองบ้านป่าแดง ตำบลหนองพยอม อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ มีการเก็บรวบรวมข้อมูลหลายวิธีผสมผสานกันทั้งการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ใช้คำถามในการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างและแบบมีโครงสร้าง จากนั้นนำข้อมูลมาจัดเป็นหมวดหมู่วิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยนำเสนอโดยการบรรยาย ผลของการวิจัยสรุปได้ดังนี้

แนวคิดในการรวมกลุ่มของสตรีชาวไทพวน เพื่อการผลิตงานหัตถกรรมทอผ้าพื้นเมืองบ้านป่าแดง ตำบลหนองพยอม อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร เพื่อแก้ไขปัญหาความไม่แน่นอน

ของราคาผลผลิตทางการเกษตร มุ่งเน้นที่จะอนุรักษ์กรรมวิธีและเทคนิคในการทอผ้าด้วยมือ ที่ใกล้จะหายสาบสูญไว้ให้คงอยู่กับท้องถิ่นตลอดไป โดยยังคงตั้งอยู่บนพื้นฐานของการพึ่งพาตนเอง ด้วยวัสดุที่มีในท้องถิ่นให้ผู้นุชนรุ่นหลังได้ศึกษา และสืบทอดภูมิปัญญาในการทอผ้าด้วยมือของ ชาวบ้านป่าแดงให้เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายทั่วไป ซึ่งยังเป็นตัวกำหนดทิศทางการดำเนินงาน ของสมาชิกให้ไปในทิศทางเดียวกัน ผลที่ได้ก็คือกลุ่มสมาชิกจะมีอำนาจต่อรองราคากับผู้บริโภคน และผู้จำหน่ายวัตถุดิบ ร่วมกันควบคุมคุณภาพของผ้าทอให้มีมาตรฐานสูงขึ้น ตลอดจนสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในชุมชนด้วย

จากการศึกษา ทำให้ทราบบทบาทหน้าที่ของสมาชิกกลุ่มสตรีชาวไทพวนในการดำเนินงาน ภายในศูนย์ โดยกลุ่มสตรีได้ร่วมกันวางระบบธุรกิจการทอผ้าของกลุ่มไว้ให้สมาชิกเป็นแนวปฏิบัติ ให้ไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งก่อให้เกิดคุณภาพมาตรฐานที่สูงขึ้นของผลิตภัณฑ์และความสะดวก ในขั้นตอนการสร้างโอกาสด้านเงินทุน การผลิต และการหาตลาดเพื่อจำหน่ายต่อไป

บทบาทหน้าที่ของกลุ่มสตรี ในการร่วมกันพัฒนากระบวนการผลิตงานหัตถกรรม ทอผ้าพื้นเมืองบ้านป่าแดง คือทางกลุ่มได้พัฒนาวัตถุดิบที่จะนำมาทอ โดยทางกลุ่มร่วมกันพัฒนา ในส่วนของการคัดสรรไหมประดิษฐ์ที่มีคุณภาพสูงราคาไม่แพงเพื่อที่จะนำมาทอ นอกจากนั้นทาง กลุ่มยังได้ร่วมกันพัฒนาการแปรสภาพด้ายที่จะนำมาทอ คือ ร่วมกันพัฒนาการมัดลายหมีและ ย้อมสีด้ายให้มีความแปลกตา ในส่วนของการพัฒนาด้านตลาดทางกลุ่มสมาชิกได้คิดประดิษฐ์ ลายผ้าทอใหม่ๆ ออกสู่ตลาดเพื่อให้เป็นอีกหนึ่งทางเลือกของผู้บริโภคต่อไป

The Title : The Gathering of Tai-Puan Women in Producing Local Textile :
A Case Study of BanPadang Textile Center, Tambol Nongphayom,
Amphoe Tapanhin, Pichit Province

The Author : Mr.Supphakit Sumsay

M.A. Degree Program : Community Reserch and Development

Thesis Advisors : Asst. Prof. Dr. Ratanaporn Sethakul Chairman
: Asst. Prof. Prasit Leosiripong Member
: Asst. Prof. Prakai Nimmanahaeminda Member

ABSTRACT

This research is aimed to

1. Study how the idea is initiated to form the gathering of Tai-Puan women to produce local textile in Ban Padang, Tambol Nongphayom, Amphoe Tapanhin, Pichit Province
2. Study the roles and functions of the gathering of Tai-Puan women in operating the business producing the local textile
3. Study the roles and functions of the gathering of Tai-Paun women in developing the process of producing the local textile

This study is qualitative research. The means of collecting data is mixed, including formal and informal interviews. The questions for interviewing are both patterned and nonpatterned. Then the data are organized and classified according to the research objectives. The finding of the study is presented by means of description. The conclusions of the findings are as follows :

The idea to produce the local textile is initiated to solve the problems of the unstable prices of the agricultural products in Ban Padang, Tambol Nongphayom, Amphoe Tapanhin, Pichit province. The main objective is to conserve and revive the traditional methods and techniques of producing this local handicraft which are almost forgotten so that these methods

and techniques can be handed down to the younger generation. Moreover, this local textile is hoped to become well-known for the general public. For this purpose, the gathering members have the power to bargain with the consumers and the raw-material sellers over the prices. The members can control and develop the quality to become better and they can also create a unity in the community.

The findings also show the roles and functions of the gathering of Tai-Puan women in the center. These women set up the business system in the local textile producing for all members to follow so that they have the same procedures in the same direction and they can also develop better qualities of their products. It is also convenient for them to seek for financial supports for future production and marketing.

For the development of the producing process of the local textile in Ban Padang, the findings show that the gathering of Tai-Puan women has developed the raw materials for their weaving. They have selected inexpensive but better quality silk. They also help develop the pattern called “Mud Lai Mhee” to dye this kind of silk into different colours. As for the weaving patterns, they have tried to invent new patterns as alternatives for the market.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจากท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัตนพร เศรษฐกุล ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประสิทธิ์ เลี้ยวศิริพงศ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประกาย นิมมานเหมินท์ กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และอาจารย์อรุณรัตน์ วิเชียรเขียว กรรมการสอบที่ได้ให้คำแนะนำและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ มาโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณวิทยากรและสมาชิกสหกรณ์กลุ่มทอผ้าบ้านป่าแดง ตำบลหนองพยอม อำเภอดงพวน จังหวัดพิจิตร ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูล และให้การสัมภาษณ์ข้อมูลต่าง ๆ ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้จนประสบความสำเร็จลุล่วงด้วยดี

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ น้อง ๆ และเพื่อน ๆ ทุกคนที่ได้กรุณาช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ และเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

ศุภกิจ สุ่มสาย